

ਦੀਵਾਨੀ ਅਪੀਲੀ

(ਫਲਸਫੂ ਅਤੇ ਦੂਆ, ਜੇ ਜੇ.)

ਜਨਕ ਦੁਲਾਰੀ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ

ਨਰੈਣ ਦਾਸ, - ਜਵਾਬਦੇਹ।

1957 ਦੇ ਆਰਡਰ ਨੰਬਰ 26 ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ।

ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ (1955 ਦਾ 25) ਸੈਕਸ਼ਨ 3(ਬੀ) ਅਤੇ 19 ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ। ਕੀ ਇਸ ਨੂੰ ਮੂਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ - ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ - ਕੀ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੇਸ ਨੂੰ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ, 1955 ਦੀ ਧਾਰਾ 3 (ਬੀ) ਅਤੇ 19 ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੂਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਜਿਸ ਕੋਲ ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਕੋਲ ਤਬਦੀਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਕੇਵਲ ਅਸਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਹੈ। ਕੇਵਲ ਜੱਜ, ਨਾ ਕਿ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ।

ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ. ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (1) ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ।

10 ਫਰਵਰੀ, 1958 ਨੂੰ ਮਾਣਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ ਦੁਆਰਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਕਤਿਆਂ ਬਾਰੇ ਰਾਏ ਲਈ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਕੇਸ ਰੈਫਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮਾਣਯੋਗ ਮਿਸਟਰ ਜਸਟਿਸ ਫਲਸਾਅ ਅਤੇ ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਦੂਆ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤੇ ਨੁਕਤਿਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਿੰਗਲ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਆਖ਼ਰਕਾਰ 8 ਸਤੰਬਰ, 1958 ਨੂੰ ਮਾਣਯੋਗ ਜਸਟਿਸ ਦੂਆ ਵੱਲੋਂ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਮਿਤੀ 15 ਜਨਵਰੀ, 1957 ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕੇਸ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਸ਼ਮੀਰ ਚੰਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ

ਡੀ.ਆਰ. ਮਨਚੰਦਾ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਫਾਲਸ਼ੋ, ਜੇ.—ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ, 1955 ਦੇ xxv ਦੀ ਧਾਰਾ 28 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਕਿ ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ, ਜੇ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਸੀ, ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਉੱਠਿਆ ਜਿਸਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:-

(1) ਕੀ ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮੂਲ ਸਿਵਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

(2) ਜੇਕਰ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ ਕੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕੇਸ ਨੂੰ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਤਬਾਦਲੇ 'ਤੇ ਉਸ ਕੋਲ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੋਵੇਗਾ?

ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 19 ਇਹ ਤਜਵੀਜ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਰੇਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਥਾਨਕ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਸਾਧਾਰਨ ਮੂਲ ਸਿਵਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਸੈਕਸ਼ਨ 3(ਬੀ) ਵਿੱਚ “ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤ” ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਲਈ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਹੈ, ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਮੂਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਨਜਿੱਠੇ ਗਏ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ।

ਇਸ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਿਤ ਉਪਬੰਧ 1918 ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਕੋਰਟ ਐਕਟ vi ਦੇ ਅਧਿਆਇ 3 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਸੈਕਸ਼ਨ 18 ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ-

“ਪ੍ਰੋਵਿੰਸ਼ੀਅਲ ਸਮਾਲ ਕਾਜ਼ ਕੋਰਟਸ ਐਕਟ, 1887 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਥਾਪਿਤ ਛੋਟੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ, ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਸਥਾਪਤ ਅਦਾਲਤਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਅਰਥਾਤ:-

(1) ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ;

(2) ਵਧੀਕ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ; ਅਤੇ

(3) ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ”। ਸੈਕਸ਼ਨ 20 ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਭਾਗ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ-

“ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਿੰਨੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਬਣਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦੀ ਹੈ, ਨਿਯੁਕਤ ਕਰੇਗੀ, ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਤਾਇਨਾਤ ਕਰੇਗੀ।”

ਸੈਕਸ਼ਨ 21 ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ-

“(1) ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲੰਬਿਤ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵਧੀਕ ਜੱਜ ਜਾਂ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਅਜਿਹੇ ਵਧੀਕ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇ।

(2) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਧੀਕ ਜੱਜ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਨਿਭਾਏਗਾ ਜੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਉਸ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਵੇਲੇ ਉਹ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਵਾਂਗ ਹੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੇਗਾ।”

ਸੈਕਸ਼ਨ 24 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਮੂਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਵੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਫਾਈਲ ਦੇ ਆਕਾਰ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਸਥਾਈ ਜਾਂ ਅਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਧੀਕ ਜੱਜ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਧੀਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ। ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਵਧੀਕ ਜੱਜ ਨੂੰ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੋਚਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਸੀ, ਪਰ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਪੰਜ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ. (1)।

ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਇਸ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 471 ਅਤੇ 193 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ, ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਇੱਕ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਰਕਮ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ, ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਰੁਪਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਰਸੀਦ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। 35,000 ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅਸਲ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ 15 ਮਾਰਚ, 1950 ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੁਢਲਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 15 ਜੁਲਾਈ, 1950 ਨੂੰ ਇੱਕ ਅੰਤਮ ਫ਼ਰਮਾਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। 9 ਮਈ, 1951, ਜਦੋਂ ਦੁਬਾਰਾ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕਥਿਤ ਰਸੀਦ ਇੱਕ ਸ਼ੱਕੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਦਈ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਦੇ ਵਾਰਿਸ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਜਾਅਲੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅਤੇ ਝੂਠੀ ਗਵਾਹੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਪਹਿਲੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਨੂੰ ਤਾਇਨਾਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਚੌਥੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਅਰਜ਼ੀ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕਥਿਤ ਜੁਰਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ-

ਪਹਿਲੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸਨੇ, ਇਸ ਲਈ, ਕੇਸ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਕੋਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸਨੇ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਕੋਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਵਿਰੁੱਧ ਪਰਚਾ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਖੁਦ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ। ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਕੋਲ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਨੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ, ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਜੱਜ ਦਾ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਰਿਟ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਫਿਰ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੇ ਲੈ ਕੇ ਗਏ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਕੋਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਰਿਟ 'ਤੇ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਕੇਸ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਨੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਦੋ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਅਤੇ ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਬਾਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਡਵੀਜ਼ਨਲ ਅਦਾਲਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇਸ ਦੀ ਆਪਣੀ ਵੱਖਰੀ ਅਤੇ ਵੱਖਰੀ ਅਦਾਲਤ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 193 ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਜੁਰਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਰਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ, ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਵਚਨਬੱਧ ਸੀ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਜਾਂ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। . ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਇਹ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਮੁਦਈ ਵੱਲੋਂ ਮੁਦਈ ਵੱਲੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵਜੋਂ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਸ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਕੋਲ ਭੇਜਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕੀਤਾ।

ਬੇਸ਼ੱਕ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ, ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕਿ ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਕਿਹੜੀ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਧੀਨ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਸੀ। ਅਤੇ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ, ਜੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਏ ਗਏ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਜੁਰਮ ਬਾਰੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਕਲ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

“ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੱਸ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ, ਉਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ, ਬਨਾਮ ਨਰਾਇਣ ਦਾਸ ਫਲਸ਼ੋ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜੇ.

ਛੋਟੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਧੀਨ ਸਥਾਪਿਤ ਅਦਾਲਤਾਂ,

ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਅਰਥਾਤ:- (1) ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ;

(2) ਵਧੀਕ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ; ਅਤੇ

(3) ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ।

ਇਸ ਲਈ, ਵਧੀਕ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ, ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਐਕਟ ਵਧੀਕ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੁਝ ਹੋਰ ਐਕਟਾਂ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਹੋਰ ਹਿੱਸੇ। ਇਸ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 214 ਅਤੇ 216 ਨਾਲ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਜੋ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਗਠਨ ਅਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

'214(1) ਹਰੇਕ ਰਾਜ ਲਈ ਇੱਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਹੋਵੇਗੀ।'

'216. ਹਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਜੱਜ ਹੋਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਅਦਾਲਤੀ ਐਕਟ ਕਿਤੇ ਵੀ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਜਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਧੀਕ ਜੱਜ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ; ਨਾਲ ਹੀ, ਵਧੀਕ ਜੱਜ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਨਾਲ ਤਾਲਮੇਲ ਨਿਆਂਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਜੱਜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਧਾਰਾ 21(1) ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ-

"ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲੰਬਿਤ ਕੰਮ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵਧੀਕ ਜੱਜ ਜਾਂ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਅਜਿਹੇ ਵਧੀਕ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਲੋੜ ਹੋਵੇ।"

ਪਰ ਇਹ ਜੱਜ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਰੇ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਜ ਨਹੀਂ ਚਲਾ ਸਕਦੇ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਇੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਸੌਂਪਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 21(2) ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ-

'ਇਸ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਧੀਕ ਜੱਜ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰੇਗਾ ਜੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਉਸ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਸਕਦਾ ਹੈ।'

ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਅੱਗੇ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ-

'ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਵੇਲੇ ਉਹ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਵਾਂਗ ਹੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੇਗਾ।'

ਪਰ ਇਹ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਉਹਨਾਂ ਕੇਸਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹਨ ਜਿਹਨਾਂ ਨਾਲ ਉਹ ਨਜਿੱਠਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜੇਕਰ ਉਸਦੇ ਕਾਰਜ ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਅਸਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਉਲਟ। ਪਰ ਜੇਕਰ ਉਹ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਣ ਅਤੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਜੋਂ ਬੈਠਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਜੱਜਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਵੰਡ ਤੋਂ ਇਹ ਬਹੁਤ ਵੱਖਰੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਜਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਆਪਣੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਜੱਜਾਂ

ਵਿਚਕਾਰ ਕੰਮ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਜੱਜ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੰਮ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਦੂਜੇ ਜੱਜ ਨੂੰ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਪਰ ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਅਦਾਲਤੀ ਐਕਟ ਦੀ ਸਕੀਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਤੱਥ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਜੇ.ਐਨ. ਕਪੂਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਕਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਉਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਪੰਜਾਬ ਕੋਰਟ ਐਕਟ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਧੀਕ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਇਸ ਲਈ ਕਿਸੇ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਵਿਚਾਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸਥਾਪਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵੇਲੇ ਇੱਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਵਧੀਕ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਕੋਈ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਅਦਾਲਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਆਪਣੀ ਵੱਖਰੀ ਅਤੇ ਵੱਖਰੀ ਅਦਾਲਤ ਹੈ।"

ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸ ਘੋਸ਼ਣਾ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਅਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹਾਂ, ਪਰ ਮੈਂ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਦੇਖਣ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਉਸ ਤਰੀਕੇ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਅਦਾਲਤੀ ਐਕਟ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਦਿੱਲੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਅਦਾਲਤੀ ਐਕਟ ਵੀ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਕੰਮ ਇੰਨਾ ਭਾਰਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਵੰਡ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਚਾਰ-ਪੰਜ ਵਧੀਕ ਜੱਜਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ, ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਵਧੀਕ ਜੱਜਾਂ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਸੰਬੰਧੀ ਗਜ਼ਟ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੀ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਸਲ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮੈਂ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਪਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਵਧੀਕ ਜੱਜ ਜਾਂ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੀਆਂ ਸਿਵਲ ਅਤੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜਾਂ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਵੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਜਾਂ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸਮਝੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਕੇਸ ਉਸ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਬਜਾਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ, ਦੀਵਾਨੀ ਅਤੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਜੱਜ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਕੇਸ, ਭਾਵੇਂ ਸਿਵਲ ਜਾਂ ਫੌਜਦਾਰੀ, ਜਾਂ ਅਪੀਲੀ ਜਾਂ ਮੂਲ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜਾਂ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਉਚਿਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮੈਂ ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਲਈ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਵਾਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪਹਿਲੇ ਸਵਾਲ "ਕੀ ਇੱਕ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮੂਲ ਸਿਵਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਦੇ ਅੰਦਰ? ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਕੇਵਲ ਮੂਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਦੂਜੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਵੀ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਜਿਸ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਕੋਲ ਤਬਦੀਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਸਮਾਪਤੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣ ਦਾ ਉੱਦਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਹ ਵਿਆਖਿਆ ਉਹਨਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਦੀ ਵੰਡ ਸੰਬੰਧੀ ਕੋਈ ਵਿਵਹਾਰਕ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕੰਮ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਜੱਜ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਇਸ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ। ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ਼ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੋ ਤਰੀਕਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਵਿੱਚ-

(1) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ ਵਧੀਕ ਜੱਜਾਂ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ; ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਫਿਰ

(2) ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਖੁਦ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਵਧੀਕ ਜੱਜਾਂ ਕੋਲ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਇਹ ਸੀ।

ਦੁਆ, ਜੇ.—ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :-ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ,ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਅਰਸ਼ਦੀਪ ਭੱਲਾ

ਟਰਾਂਸਲੇਟਰ